

บันทึก

เรื่อง การตีความมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.๒๕๖๒

ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ได้บันทึก ที่ พ.๑/๒๓ ลงวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๖๓ถึง เลขธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาขอให้ที่ประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมายพิจารณาให้ความเห็น ในปัญหาเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งซึ่งเป็นบุคคลผู้มีสัญชาติไทยที่มีบิดาเป็นคน ต่างต่างตามมาตรา ๑๙ (๑) แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ เนื่องจากบทบัญญัติของมาตรา ๑๙ (๑) กำหนดว่าบุคคลดังกล่าวจะเป็นผู้สมัครได้ต้อง เป็นผู้ได้เข้าเรียนอยู่ในโรงเรียนตามกำหนดเวลาและสอบไล่ได้ไม่ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอน ปลายตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ หรือตามแผนการศึกษาของชาติ และโดยที่แผนการ ศึกษาของชาติ ฉบับปี พ.ศ.๒๕๖๔ ฉบับปี พ.ศ.๒๕๖๕ ฉบับปี พ.ศ.๒๕๖๖ และฉบับปี พ.ศ. ๒๕๖๗ ได้กำหนดเรื่องมัธยมศึกษาตอนปลายไว้ต่างกัน กล่าวคือ แผนการศึกษาชาติ พ.ศ.๒๕๖๔ กำหนดว่า การศึกษาสามัญศึกษาได้แก่การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นไป แบ่งการสอน ออกเป็นชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๔ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ - ๓ และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ - ๖ แผนการ ศึกษาชาติ พ.ศ.๒๕๖๕ กำหนดว่า มัธยมศึกษาสามัญศึกษาตอนปลายได้แก่ชั้นปีที่ ๔ ถึงปีที่ ๖ แผนการ ศึกษาชาติ พ.ศ.๒๕๖๖ กำหนดให้ระดับมัธยมศึกษาแบ่งเป็น ๒ ตอน คือตอนต้น และตอนปลาย โดยตอนต้นมีระยะเวลาศึกษา ๓ ปี และตอนปลายมีระยะเวลาศึกษา ๒ - ๓ ปี และแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๖๗ กำหนดให้การศึกษาระดับมัธยมศึกษาแบ่งออกเป็น ๒ ตอน คือ มัธยมศึกษาตอนต้น ๓ ปี และมัธยมศึกษาตอนปลาย ๓ ปี ดังนั้น เมื่อพระราชบัญญัติ การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๖๒ ได้กำหนดว่าผู้มีสัญชาติไทยซึ่ง บิดาเป็นคนต่างต่างต้องมีคุณสมบัติการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายตามแผนการศึกษาของ ชาติ จึงเกิดปัญหาว่า การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายตามแผนการศึกษาของชาติแต่ละ ฉบับนั้นได้แก่ผู้ที่จบการศึกษาชั้นใด

คณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมาย) ได้พิจารณา ปัญหาดังกล่าวแล้ว เห็นว่า มาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.๒๕๖๒ ได้ถูกแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับ ที่ ๒) พ.ศ.๒๕๖๒ ความเดิมตอนต้นของมาตรา ๑๙^๑ ได้กำหนดเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้สมัครซึ่งมี

^๑ พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.๒๕๖๒

มาตรา ๑๙ บุคคลผู้มีสัญชาติไทยซึ่งบิดาเป็นคนต่างต่าง จะเป็นผู้สมัครได้ต้องมี คุณสมบัติเป็นผู้ได้เข้าเรียนอยู่ในโรงเรียนตามกำหนดเวลาและสอบไล่ได้ไม่ต่ำกว่าชั้นมัธยมศึกษาปีที่แปด หรือ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ห้า หรือมัธยมศึกษาตอนปลายตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการตามแผนการศึกษาของ

สัญชาติไทยและบิดาเป็นคนต่างด้าวไว้ว่า จะต้องได้เข้าเรียนอยู่ในโรงเรียนตามกำหนดเวลาและสอบไล่ได้ไม่ต่ำกว่าชั้นมัธยมศึกษาปีที่แปด หรือชั้นมัธยมศึกษาปีที่ห้า หรือมัธยมศึกษาตอนปลายตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ หรือตามแผนการศึกษาของชาติ พ.ศ. ๒๕๒๐ แล้วแต่กรณี ซึ่งแสดงถึงเจตนารมณ์ของกฎหมายว่าประสงค์จะให้สิทธิเฉพาะผู้จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่แปดหรือมัธยมศึกษาปีที่ห้า เท่านั้น จึงได้ระบุชั้นของการศึกษาไว้ชัดแจ้งและระบุเฉพาะแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปี พ.ศ. ๒๕๒๐ ซึ่งเป็นฉบับที่ใช้บังคับในปัจจุบัน ทั้งนี้ เนื่องจากระดับมัธยมศึกษาตอนปลายตามแผนการศึกษาชาติฉบับเดิม บางฉบับกำหนดระดับการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาเพียงชั้นมัธยมศึกษาปีที่หกเท่านั้น (แผนการศึกษาชาติ พ.ศ. ๒๕๓๘^๒ และแผนการศึกษาชาติ พ.ศ. ๒๕๔๔^๓)

ต่อมาเมื่อได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็น ฉบับที่ ๒ ใน พ.ศ. ๒๕๒๓ ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๑๘^๔ ให้ใช้ความ

ชาติ พ.ศ. ๒๕๒๐ แล้วแต่กรณี หรือได้เข้าเรียนอยู่ในโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาอื่นในระดับมัธยมศึกษาในประเทศไทยตามกำหนดเวลาตามโดยตลอดจนมีความรู้ตามที่กระทรวงศึกษาธิการเทียบเท่าหรือรับรองว่าเทียบได้ไม่ต่ำกว่านั้น หรือได้เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย หรือสถาบันการศึกษาชั้นสูงในประเทศไทยตามกำหนดเวลาตามหลักสูตรจนเป็นผู้สอบไล่ได้ไม่ต่ำกว่าชั้นปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

^๒ ๔. การศึกษาแยกออกเป็นสองสถาน คือ

(ก) สามัญศึกษา ได้แก่ การศึกษาวิชาซึ่งเป็นพื้นฐานความรู้ทั่ว ๆ ไป แบ่งการสอนออกเป็นชั้นประถมปีที่ ๑ - ๔ ชั้นมัธยมต้นปีที่ ๑ - ๓ และชั้นมัธยมปลายปีที่ ๔ - ๖

(ข) อาชีวศึกษา ได้แก่ การศึกษาวิชาซึ่งเป็นความรู้สำหรับประกอบการอาชีพ ซึ่งจะได้รับช่วงจากสามัญศึกษาทุกกระษัยที่สุดประโยค

^๓ ๘. มัธยม แยกออกเป็น ๓ สาย คือ

(ก) มัธยมศึกษา ได้แก่ การศึกษาวิชาสามัญต่อจากประถมศึกษา และการฝึกหัดทำการงาน ซึ่งเป็นพื้นฐานความรู้ความสามารถเบื้องต้นของพลเมือง จัดสอนตั้งแต่มัธยมสามัญปีที่ ๑ ถึงปีที่ ๓

(ข) มัธยมวิสามัญศึกษา ได้แก่ การศึกษาวิชาซึ่งเป็นพื้นฐานความรู้สำหรับไปศึกษาต่อในชั้นเตรียมอุดมศึกษา หรืออาชีวศึกษา จัดสอนตั้งแต่ชั้นมัธยมวิสามัญตอนต้นปีที่ ๑ ถึงปีที่ ๒ และชั้นมัธยมวิสามัญตอนปลายปีที่ ๔ ถึงปีที่ ๖

(ค) มัธยมอาชีวศึกษา ได้แก่ การศึกษาวิชาเฉพาะซึ่งเป็นพื้นฐานความรู้สำหรับประกอบอาชีพ โดยรับช่วงจากประถมศึกษา มัธยมสามัญศึกษา หรือมัธยมวิสามัญศึกษาทุกกระษัยที่สุดประโยคจัดสอนเป็นมัธยมอาชีวศึกษาตอนต้นและมัธยมอาชีวศึกษาตอนปลาย แต่ละตอนกำหนดเวลาไม่เกิน ๓ ปี

^๔ พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๓

มาตรา ๑๙ บุคคลผู้มีสัญชาติไทยซึ่งบิดาเป็นคนต่างด้าว จะเป็นผู้สมัครได้ต้องมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๘ และมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ด้วย คือ

(๑) เป็นผู้ได้เข้าเรียนอยู่ในโรงเรียนตามกำหนดเวลาและสอบไล่ได้ไม่ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ หรือตามแผนการศึกษาของชาติหรือได้เข้าเรียนอยู่ในโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาอื่นในประเทศไทยตามกำหนดเวลาตามโดยตลอดจนมีความรู้ตามที่กระทรวงศึกษาธิการเทียบเท่า หรือรับรองว่าเทียบได้ไม่ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลายตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการหรือตามแผนการศึกษาของชาติ

(๒) ได้เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาชั้นสูงในประเทศไทยตามหลักสูตรจนเป็นผู้สอบไล่ได้ไม่ต่ำกว่าชั้นปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

ใหม่โดยได้แก้ไขความในส่วนที่เกี่ยวกับคุณวุฒิทางการศึกษาของผู้สมัครซึ่งมีสัญชาติไทย และมีบิดาเป็นคนต่างด้าว เป็นว่า ได้เข้าเรียนอยู่ในโรงเรียนตามกำหนดเวลาและสอบไล่ได้ไม่ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลายตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ หรือตามแผนการศึกษาของชาติ จึงเป็นการแสดงเจตนารมณ์ของกฎหมายว่าประสงค์จะให้มีการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับคุณวุฒิทางการศึกษาของบุคคลดังกล่าว การที่กฎหมายระบุคุณวุฒิว่าต้องสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ หรือตามแผนการศึกษาของชาติโดยมิได้ระบุว่าเป็นหลักสูตรใดหรือแผนการศึกษาของชาติฉบับใดดังเช่นที่ระบุไว้ในมาตรา ๑๙ เดิม จึงต้องหมายความว่า การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจะได้แก่การศึกษาระดับใด ต้องขึ้นอยู่กับหลักสูตรหรือแผนการศึกษาของชาติที่ใช้บังคับอยู่ในขณะที่บุคคลสำเร็จการศึกษาในขณะนั้น ดังเช่นบุคคลผู้สำเร็จการศึกษามัธยมปีที่ ๖ (ก่อนคือเตรียมอุดมศึกษา) ตามแผนการศึกษาชาติ พ.ศ.๒๔๗๙ และ พ.ศ.๒๔๙๔ ย่อมเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายตามความหมายของมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๒๓ ส่วนผู้สำเร็จการศึกษา ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๐๓ จะต้องเป็นผู้จบมัธยมศึกษาปีที่ ๕ (ซึ่งเท่ากับเตรียมอุดมศึกษาเดิม) จึงจะถือว่าเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และผู้สำเร็จมัธยมปีที่ ๖ (ซึ่งเท่ากับเตรียมอุดมศึกษาเดิม) ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๒๐ จึงจะถือว่าเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

(ลงชื่อ) วัฒนา รัตนวิจิตร

(นายวัฒนา รัตนวิจิตร)

รองเลขาธิการ ฯ

รักษาราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกา

มีนาคม ๒๕๒๓